

Reactie beleidsplan begraafplaatsbeleid

Geachte commissie,

Dank dat ik op dit moment als stakeholder mijn visie mag delen op het voorliggende stuk over het begraafplaatsbeleid. Voor degene die mij niet kennen, ik ben Mijndert Rebel, eigenaar van Rebel's Begrafenisonderneming, wij verzorgen al ruim 200 jaar uitvaarten in Huizen en ikzelf ben daar nu ruim 25 jaar bij betrokken.

Fijn dat er serieus werk wordt gemaakt van beleid voor een dienst waar elke inwoner vroeg of laat te maken mee krijgt. Goed en waardig afscheid kunnen nemen is van wezenlijk belang voor een ieders rouwverwerking. Daar is ruimte voor nodig, ruimte om een dierbare te begraven, het een plaats geven van een urn of welke lijkbezorgingsvorm er in de toekomst nog bij komt en er is ruimte nodig om te herdenken.

Om dit alles in goede banen te leiden is er beleid nodig en een goede organisatie. En Huizen doet dit op een iets andere wijze dan eigenlijk elke andere gemeente die ik ken. Mijn ervaring is dat er door het ontbreken van helder beleid en een versnipperde organisatie er zaken niet zo soepel lopen als dat er verwacht zou mogen worden van de op de 3 na duurste begraafplaats van Nederland. En als je de termijnen van grafrecht gelijktrekt zelfs de op 1 na duurste begraafplaats van Nederland. Ik zal het staatje met de kosten delen, kunt u het zelf nalezen.

Dat is iets duur is, hoeft niet erg te zijn, als dan het serviceniveau ook hoog is. Maar er is geen aula voor plechtigheden, geen koffiekamer, geen voorloper, geen beeld of geluidsinstallatie, geen rolstoel, geen mogelijkheid voor het uitzoeken van een graf. Dit alles heeft de duurste begraafplaats en de begraafplaatsen onder Huizen wel. Oftewel Huizen biedt geen waar voor zijn geld. Eigenlijk is het een schande wat er gerekend wordt voor het graven van een graf dat anderhalf uur duurt en de huur van een stukje grond die destijds voor 25 cent de vierkante meter gekocht is.

Als dan alles wat er is perfect wordt uitgevoerd door de organisatie is dat ook een reden voor een goede prijs. Maar ik wil aan de hand van een aantal voorbeelden illustreren waarom nieuw beleid met een duidelijke taakverdeling en organisatie nodig is. En alle medewerkers doen hun best van de gemeente, daar ben ik van overtuigd, maar door de onduidelijkheid van taken en verantwoordelijkheden gebeuren er soms vreemde dingen.

Een paar voorbeelden:

Zomer 2023, wij hebben een familie die wil begraven in een nieuw graf op de Oude begraafplaats. Dat wordt geweigerd door de gemeente omdat de begraafplaats gesloten verklaard zou zijn zeggen een aantal ambtenaren. Dat is gek, want daarvoor is een college besluit nodig en dan hadden wij dat ook graag vooraf geweten, zeker omdat een paar maanden daarvoor door ons met de beheerder nog wat keuzes voor graven waren besproken. De begrafenis heeft niet op de Oude begraafplaats kunnen plaatsvinden. Dit was in mijn vakantie, misschien had ik de ambtenaren wel kunnen overtuigen, maar dat had geen verschil mogen maken. Enkele maanden later mocht in een gelijk geval weer wel na ernstig aandringen, dat wel.

De bekistingen, om een graf te graven, op de Oude begraafplaats zijn ze eigenlijk te klein voor de huidige kisten. Op de Nieuwe begraafplaats zijn wel grotere aanwezig, maar de graafmachine van de oude begraafplaats kan die niet aan. De graafmachine van de Nieuwe is te groot voor de

oude begraafplaats. In plaats van oplossingen zoeken wordt ons aangegeven geen te grote kist te kiezen.

Huizen is ook de enige begraafplaats waar wij reserveren en alles doorgeven via het systeem, maar waar dat dan niet terecht komt bij de uitvoering. Het is nu dus zo dat wij bij burgerzaken dingen melden, maar dat ook bij de begraafplaatsmedewerkers moeten doen. Dat werkt voor nu, maar het is dubbel en werkt fouten in de hand. Bij elke andere begraafplaats is er 1 aanspreekpunt.

De begraafplaatsmedewerkers hebben tevens geen inzicht in de grafadministratie, daardoor zijn sommige vragen over graven, zeker in vakantieperiodes ed soms veel te moeilijk boven tafel te krijgen.

En dan nu naar het stuk dat voorligt. Zoals gezegd fijn dat er werk van gemaakt wordt, want meer duidelijkheid, helder beleid is nodig. Maar dit voorstel roept ook vragen op. Want er ontbreken gegevens en niet overal worden de consequenties benoemd.

Zo wordt er een visie gegeven waarin een plek voor iedereen wordt gesteld. Maar dat betekent dat er bijvoorbeeld natuurbegraven komt, eeuwigdurende graven, eeuwigdurende moslimgraven, is dat ook echt wat de Gemeente wil? Dat impliceert het nu wel.

Er wordt bijvoorbeeld ook gesproken over voldoende begraafcapaciteit dat er zou zijn. Maar wat is nodig volgens de gemeente en wat is er beschikbaar? Die informatie ontbreekt. De trend is inderdaad dat er meer wordt gecremeerd, maar het sterftecijfer zal van 170.000 naar 255.000 oplopen in 30 jaar tijd. Is er met die cijfers dan ook voldoende capaciteit? Er ontbreken dus gegevens.

Er wordt ook gesteld dat onbepaalde tijd graven nu worden onderhouden zonder dat daar een vergoeding tegenover staat. Echter is die vergoeding destijds betaald door de rechthebbende voor een eeuwigdurende periode, dat de Gemeente hiermee geen reserve heeft aangelegd, maar alle gelden naar de algemene reserve heeft laten vloeien kan je niet ten koste laten gaan van het eeuwigdurende grafrecht.

Dit zijn enkele voorbeelden. Ik heb mijn overige vragen en aandachtspunten uitgewerkt in een notitie die ik zal overhandigen straks aan de griffie en voor degene die dat wensen heb ik nog een paar extra exemplaren.

Mijn voorstel aan deze commissie zou zijn om nieuw begraafplaatsbeleid te omarmen want dat is nodig. Met 2 open locaties die meer zijn dan alleen begraafplaatsen en daarbij het aspect van 100% kostendekkendheid los te laten. Geef ruimte om het nieuwe beleid verder uit te werken en ruimte aan nieuwe mogelijkheden alvorens tot definitieve keuzes te komen. Laat daarbij vooral al het oude los en bedenk hoe in een ideale situatie de begraafplaats van nu en de organisatie daarvan vorm moet krijgen. De kostenbegrotingen die ik in de loop van de jaren gezien heb bevatten bijvoorbeeld al jaren een post voor gebruik rolstoelen, dat die er niet zijn wordt daarbij kennelijk niet belangrijk geacht. Oftewel begin met een schone lei en laten wij met elkaar een plek maken waar Huizers ook na hun overlijden een waardige gedenkplaats kunnen hebben.

Aandachtspunten / vragen bij Strategienotitie begraafplaatsen

Met de voorliggende aanzet voor nieuw beleid voor de begraafplaatsen is een goede stap gezet naar een goede toekomst voor de begraafplaatsen in Huizen. Voor de commissieleden willen wij graag nog wel vanuit ons vakgebied enkele aandachtspunten geven. Per pagina geven wij hieronder onze vragen en opmerkingen weer.

Pagina 1

Er is een trend naar meer cremeren, de verwachting is dat dit stabiliseert rond maximaal 75%. Echter stijgt het aantal overlijdens de komende 30 jaar van 170.000 naar 255.000 (bron CBS). Dit betekent dat er dan nog steeds 15% meer begrafenissen zijn ondanks een lager percentage begraven. Daarnaast is de verwachting dat 2 nieuwe lijkbezorgingsmethoden worden toegestaan op niet al te lange termijn. Resomeren en Veraarden, beiden hebben na dit proces van lijkbezorging ook een bestemming nodig van de resten die zeer waarschijnlijk bij een begraafplaats plaats moeten vinden. De verwachting is dat daardoor het aantal crematies zal dalen, het aantal begrafenissen niet. Is daar rekening mee gehouden in het beleid voor de capaciteit?

Pagina 2

Kopje Onze visie

Een plek voor iedereen is heel algemeen, ook een mooi streven. Maar wat betekent dat concreet? Gaan wij dan voor iedere geloofsrichting graven maken? Wat te denken van natuurbegraven? Dat laatste is zeker een trend die in combinatie met een groen park goed te combineren is. Bijvoorbeeld door een park aan te leggen waar tussen het groen een aantal eeuwigdurende graven uitgegeven worden zonder recht op een grafmonument. Daar is veel vraag naar, in Naarden is het bestemde gedeelte al bijna vol in een paar jaar tijd bijvoorbeeld. Door op deze manier de Oude begraafplaats in te zetten kunnen verschillende elementen worden samengevoegd met bijvoorbeeld de wens voor de groenstructuur.

Pagina 3

Punt 2 De basis op orde brengen

Het gestelde van achterstalligheid is juist, maar in basis ziet de begraafplaats er altijd nog goed uit. De hagen geknipt en paden geveegd. Sommige paden verdienen meer aandacht en sommige beplanting mag vervangen, maar een rommeltje is het naar onze mening niet. Echter soms worden nu aanpassingen gedaan zonder dat rechthebbenden er van op de hoogte worden gebracht. Zo wordt een grote boom gekapt vanwege nieuw groenbeleid, maar weten de rechthebbenden van het graf dat er naast ligt van niks terwijl die boom zo kenmerkend voor ze was. Een helder toekomstbeleid met de juiste communicatie naar rechthebbenden is heel erg nodig.

Ook het gemis van een team dat zich alleen met begraven bezig houdt laat zich soms merken. Er is onduidelijk wanneer wat wel en niet mag, veel ambtenaren doen het naast hun andere werk. Daardoor ontbreekt het soms aan bereikbaarheid en diepgaande kennis wanneer ingewikkelde vragen aan de orde zijn omtrent bijvoorbeeld ruimen en overdracht van graven.

Pagina 5

2° alinea

Er wordt gesteld dat de uitbreidingsstrook niet meer nodig is. Echter is dit een beleidskeuze, als men ruimte wil bieden aan nieuwe vormen van begraven zoals natuurbegraven zou dit juist nodig kunnen zijn. Door dit stuk dan als wandelpark aan te leggen en aan te laten sluiten bij het overige groen aan de Arie de Waalstraat ontstaat zo een prachtige groene long in het centrum van Huizen, die de aanlegkosten ook nog terugverdiend.

Een gedenkpark kan ook goed samen gaan met actief begraafplaatsbeleid, in het geval van de Gemeente Gooise Meren zijn er bijvoorbeeld regels gesteld voor bepaalde delen van de begraafplaats waar dan geen of juist wel een bepaald type monument mag komen.

3° alinea

Er wordt gesteld dat onbepaalde tijd graven nu worden onderhouden zonder dat daar een vergoeding tegenover staat. Echter is die vergoeding destijds betaald door de rechthebbende voor een eeuwigdurende periode, dat de Gemeente hiermee geen reserve heeft aangelegd, maar alle gelden naar de algemene reserve heeft laten vloeien kan je niet ten koste laten gaan van het eeuwigdurende grafrecht.

5° alinea

Er wordt gesteld dat als de plekken waar nu geen rechthebbende van bekend is deze wel geruimd zouden kunnen worden om ruimte te bieden aan nieuw groen. Maar waarom blijven deze graven dan niet gewoon liggen? Stenen zijn er toch veelal niet op de oude begraafplaats en groen kan prima ook op een graf komen te staan.

6° alinea

In de laatste 2 zinnen staat dat de Gemeente monumentale gaat onderhouden. Betekent dit dan ook dat dit van de begroting af gaat waarop nieuwe tarieven worden gebaseerd?

Pagina 6

1° alinea

Sluiting van de oude begraafplaats wordt als optie genoemd, wat niet gemeld wordt is dat dit een lang proces vergt dat minimaal 10 jaar duurt en dan nog gestuit kan worden door families die toch willen blijven begraven. Onze verwachting is dat dit onmogelijk is in de komende 30 jaar.

3° alinea

Met de kwekerij grond of deels in de groenstrook langs het grote pad zou ook nieuwe graven een prima optie zijn. Het ruimen van de oude graven zien wij niet als wenselijke oplossing omdat destijds de familie bewust betaald hebben voor eeuwigdurende grafrust.

Pagina 7

5° alinea

Hetzelfde als bij het punt over monumentale graven, komen de kosten van de kindergraven onderhouden dan los van de begroting te staan?

6° alinea

Er wordt voorgesteld om geen algemene kindergraven meer uit te geven, maar in artikel 23 lid 2 van de Wet op de Lijkbezorging staat dat een begraafplaats 2 typen graven heeft, algemeen en particulier. Het niet aanbieden gaat niet, wij zouden kiezen voor 1 vak met kindergraven waar algemeen en particulier door elkaar komen afhankelijk van de keuze van de familie. Dit is vaak een financiële prikkel en hoe moet dit dan voor ouders die de hoge kosten van een particulier graf niet kunnen dragen? De meeste ouders echter kiezen voor een graf waar zij later bij begraven kunnen worden, geen kindergraf dus.

Pagina 8

Alternatief 1 en 2

De genoemde alternatieven voor de kindergraven raden wij ten zeerste af. Emotioneel is dat voor ouders te zwaar los nog van praktische bezwaren die elke begraafplaatsbeheerder kan delen omtrent het ruimen of verplaatsen van kindergraven.

3. Kosten van begraafplaatsen

De begrotingswijze voor de begraafplaatsen dateert al van lang geleden. Jarenlang (het is mij onbekend of dit nog zo is, inzage wordt ons niet meer gegeven tegenwoordig) werd er bijvoorbeeld een significant bedrag gereserveerd voor onderhoud van de aula, ongeveer 30k per jaar. Toen er uiteindelijk 300k nodig was na 20 jaar bleek het geld verdwenen in de algemene reserve. Net als de gelden van het vroeger ineens betaald jarenlang onderhoud. Er worden ook veel ambtenaren (ambtelijke top in verhouding veel tot de tijd die er vaak aan besteed wordt) en diverse zaken doorbelast naar de tarieven terwijl het instandhouden van een begraafplaats een wettelijke taak is. Kan je al die kosten ten laste leggen van degene die nu komen te overlijden? Nu er nieuw beleid gemaakt wordt zou het goed zijn om de kosten van de begraafplaats nog eens goed tegen het licht te houden. Hoe kan het dat wij een van de duurste, zo niet duurste, begraafplaats van Nederland hebben met bijna geen voorzieningen en toch niet kostendekkend zijn? Moet al het groen dat een parkfunctie heeft ook drukken op een begroting van een begraafplaats of van de hele Gemeente? Is inhuur of uitbesteding van taken goedkoper? Zijn enkele vragen die dan beantwoord moeten worden. Maar nieuw beleid geeft ook kansen op nieuwe opbrengsten. Al eerder hebben wij bij de Gemeente geopperd om het reserveren van graven en/of het uitzoeken van een graf mogelijk te maken, de daarmee gegenereerde opbrengsten kunnen bijdragen aan het geheel van de begroting. Zo zijn er meer mogelijkheden om zonder hogere tarieven meer opbrengsten te genereren. Denk daarbij aan het eenvoudiger maken van het overschrijven van een graf waardoor er gemakkelijker familieleden de zorg voor een graf over kunnen nemen en er langer per graf betaald wordt.

Als de Gemeente kiest voor de optie functioneel beheer of volledige kostendekking door de tarieven te verhogen zullen nog meer families dan nu uitwijken naar omliggende gemeenten. Wij adviseren nu al actief bij families om in ieder geval na te denken over andere begraafplaatsen vanwege de zeer hoge begraafkosten. Maar echt Huizer families vinden dat een moeilijke stap die wij begrijpen, maar het kan zo zonder echte verschillen in uitvoering enkele duizenden euro's schelen bij een uitvaart. Zie ook het staatje hierna.

Gemeentes met duurste begraafplaatsen			Gemeentes met goedkoopste begraafplaatsen		
Gemeente	Prijs	Looptijd	Gemeente	Prijs	Looptijd
1. Groningen	€8.895	30 jaar	1. Losser	€861	20 jaar
2. Bodegraven-Reeuwijk	€8.452	Eeuwig	2. Vlieland	€1.139	20 jaar
3. Rijssen-Holten	€7.683	Eeuwig	3. Kerkrade	€1.236	20 jaar
4. Leidschendam-Voorburg**	€7.680	20 jaar	4. Zoeterwoude	€1.257	20 jaar
5. Huizen	€7.298	20 jaar	5. Oudewater	€1.341	20 jaar
6. Nieuwegein	€7.295	20 jaar	6. Bergeijk	€1.351	20 jaar
7. Haarlemmermeer	€7.241	20 jaar	7. Simpelveld	€1.375	20 jaar
8. Hilversum	€7.221	20 jaar	8. Horst aan de Maas	€1.532	20 jaar
9. De Bilt	€7.001	20 jaar	9. Geertruidenberg	€1.572	10 jaar
10. Zwartewaterland	€6.992	30 jaar	10. Valkenswaard	€1.608	20 jaar

****Alleen 3-laags graf beschikbaar**

Rebel's
begrafenisonderneming